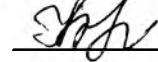

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра української та іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Ірина ЛЕОНТЮК
(підпис)

« 31 » 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА

Освітній рівень: початковий (короткий цикл)

Галузь знань: 09 Біологія

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Біологія

Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2022 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Українська мова» для здобувачів початкового рівня вищої освіти (молодший бакалавр) спеціальності 091 «Біологія» освітньої програми «Біологія». – Умань: Уманський НУС, 2022. – 14 с.

Розробник: викладач кафедри української та іноземних мов

 Лариса СУЛІМА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української та іноземних мов.

Протокол № 1 від «15» 08 2022 р.

Завідувач кафедри

української та іноземних мов к. пед.н., доцент Наталія КОМІСАРЕНКО
«15» 08 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол № 1 від «31» 08 2022 р.

Голова науково-методичної комісії

факультету плодоовочівництва,

екології та захисту рослин к. с.-г. н., доцент Андрій ТЕРНАВСЬКИЙ

«31» 08 2022 р.

© Уманський НУС, 2022

© Лариса СУЛІМА, 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: ECTS – 3	Галузь знань: 09 Біологія	Обов'язкова
Модулів – 2	Спеціальність: 091 Біологія	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: початковий (короткий цикл) Освітня програма: «Біологія»	Лекції
		18 год.
		Практичні
		28 год.
		Самостійна робота
		44
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному рівні; активізація та поглиблення знань граматики, лексики, фразеології та синтаксису сучасної ділової мови; розвиток та вдосконалення вмінь і навичок роботи з текстами наукового та офіційно-ділового стилю в межах сфери професійного спрямування.

Завдання:

- дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з усіх розділів курсу ділової української мови;
- сформувати вміння і навички складання, написання та оформлення організаційної, розпорядчої, довідково-інформаційної, господарсько-договірної, обліково-фінансової документації та щодо особливого складу;
- забезпечити оволодіння нормами вимог культури усного й писемного мовлення, а також оволодіння навичками комунікативного виправданого використання засобів мови в різних життєвих ситуаціях, під час створення документів з дотриманням етикету ділового спілкування;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів;
- виховати повагу до української літературної мови.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти.

Дисципліна «Українська мова» є однією з обов'язкових у схемі підготовки майбутніх фахівців. Вона є фундаментальною та базується на теоретичних і практичних знаннях студентів, отриманих у загальноосвітніх навчальних закладах під час вивчення української мови.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

Програмні результати навчання:

ПР04. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. Українська мова – мова професійного спілкування.

Змістовий модуль 1. Українська літературна мова як основа професійного мовлення. Орфографія.

Тема 1. Основні ознаки української літературної мови. Функції мови. Орфографічна норма сучасної української мови

Тема 2. Стильова диференціація української мови.

Змістовий модуль 2. Лексичні норми мови професійного спілкування. Фразеологія.

Тема 3. Лексикологія, лексикографія та фразеологія у професійному спілкуванні.

Тема 4. Лексика наукового та офіційно-ділового стилів.

Модуль II. Документ як основний вид писемного ділового мовлення

Змістовий модуль 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Морфологія.

Тема 5. Документ – основний вид ділового мовлення. Види документів, класифікація. Особливості використання іменника.

Тема 6. Загальні вимоги до оформлення ділових документів. Особливості використання числівника та прикметника у професійному спілкуванні.

Тема 7. Документи щодо особового складу. Особливості використання дієслова та службових частин мови.

Змістовий модуль 4. Синтаксичні норми мови професійного спілкування

Тема 8. Інформаційно-довідкові документи. Синтаксис ділових паперів.

Тема 9. Пунктуаційна норма. Синтаксис і пунктуація простого і складного речення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	Усього о	у тому числі				Усього	л	п	с.р.
л		п	інд.	с.р.					
1	2	3	4	5	6				
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Українська літературна мова як основа професійного спілкування. Орфографія									
Тема 1. Основні ознаки української літературної мови. Функції мови. Орфографічні норми сучасної української мови	10	2	2		6	-	-	-	-
Тема 2. Сильова диференціація сучасної української мови.	8	2	2		4	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	18	4	4		10	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Лексичні норми мови професійного спілкування. Фразеологія.									
Тема 3. Лексикологія, лексикографія та фразеологія у професійному спілкуванні	10	2	4		4	-	-	-	-
Тема 4. Лексика офіційно-ділового та наукового стилів.	10	2	4		4	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	20	4	8		8	-	-	-	-
Модуль 2									
Змістовий модуль 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Морфологія									
Тема 5. Документ – основний вид ділового мовлення. Види документів, класифікація. Особливості використання іменника.	10	2	4		4	-	-	-	-
Тема 6. Загальні вимоги до оформлення ділових документів. Особливості використання числівника та прикметника у професійному спілкуванні.	12	2	4		6	-	-	-	-
Тема 7. Документи щодо особового складу. Особливості використання службових частин мови.	10	2	2		6	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	32	6	10		16	-	-	-	-
Змістовий модуль 4. Синтаксичні норми професійного спілкування									
Тема 8. Інформаційно-довідкові документи. Синтаксис ділових паперів	8	2	2		4	-	-	-	-
Тема 9. Пунктуаційна норма. Синтаксис і пунктуація простого і складного речення.	12	2	4		6	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 4	20	4	6		10	-	-	-	-
Усього годин	90	18	28		44	-	-	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Українська літературна мова як основа професійного спілкування. Орфографія		
1.	Роль і значення мови в суспільному житті. Функції мови. Правопис апострофа, м'якого знака.	2
2.	Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Велика літера у власних назвах, наголос. Правопис складних слів	2
3.	Складні випадки відмінювання прізвищ, імен та імен по батькові.	2
Змістовий модуль 2. Лексичні норми мови професійного спілкування. Фразеологія.		
4.	Стилістична диференціація української лексики. Синоніми, пароніми.	2
5.	Фразеологія у діловому мовленні. Лексикографія.	2
6.	Лексика офіційно-ділового та наукового стилів.	2
7.	Правопис слів іншомовного походження. Модульний тест.	2
Змістовий модуль 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Морфологія.		
8.	Основні правила оформлення документації. Документи щодо особового складу.	2
9.	Особливості використання іменника у професійному спілкуванні.	2
10.	Особливості використання прикметника у професійному спілкуванні.	2
11.	Особливості використання числівника у професійному спілкуванні.	2
Змістовий модуль 4. Синтаксичні норми професійного спілкування.		
12.	Синтаксис усного і писемного мовлення: синтаксичні особливості ділових паперів. Скорочування слів і словосполучень у ділових паперах.	2
13.	Синтаксис і пунктуація простого речення: однорідні члени речення, звертання, вставні конструкції, відокремлені члени речення.	2
14.	Синтаксис і пунктуація складного речення. Пряма і непряма мова. Модульний тест.	2
	Усього	28

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Написати твір-роздум на тему: «Мова – душа народу» Велика літера у власних назвах, наголос. Виконати вправи.	2
2.	Орфографічна норма. Правопис слів з м'яким знаком, апострофом. Виконати вправи.	2
3	Орфографічна норма. Правопис складних слів. Виконати вправи.	2
4	Культура усного професійного мовлення. Підготувати план бесіди/виступу на довільну тему. Правопис слів іншомовного походження. Виконати вправи.	2
5	Стилістична диференціація української лексики. Синоніми, пароніми. Підготувати реферат.	4
6	Фразеологія у діловому мовленні. Лексикографія. Підготувати презентацію. Виконати вправи.	2
7	Лексика офіційно-ділового та наукового стилів. Підготувати презентацію.	2
8	Скласти документи: автобіографія, заява, характеристика, резюме	4
9	Відмінювання іменників II відміни, правопис складних іменників. Складні випадки відмінювання прізвищ, імен та імен по батькові Виконати вправи.	4
10	Відмінювання числівника, зв'язок числівника з іменником. Виконати вправи.	4
11	Особливості використання прикметників у ділових паперах. Підготувати презентацію/доповідь.	2
12	Складні випадки керування у службових документах. Прислівник по. Виконати вправи.	2
13	Правопис часток, сполучників, прийменників. Виконати вправи.	2
14	Синтаксичні особливості ділових паперів. Підготувати презентацію/доповідь.	2
15	Скорочування слів і словосполучень у ділових паперах. Виконати вправи.	2
16	Розділові знаки у складнопідрядних та складносурядних реченнях. Виконати вправи.	4
17	Відокремлені члени речення. Пряма і непряма мова. Виконати вправи. Вставні і вставлені конструкції. Виконати вправи.	2
	Усього	44

7. Методи навчання

Українська мова як дисципліна загальноосвітнього гуманітарного циклу посідає важливе місце у формуванні особистості фахівця. Особливого значення в умовах ринкової економіки і входження України в ЄС набуває практичне володіння випускниками вузів українською мовою як засобом спілкування. Професійна спрямованість курсу української мови сприяє поглибленню знань студентів з обраного фаху, опанування ними такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечить необхідну комунікацію у сферах професійного спілкування в усній та письмовій формах.

Для підготовки фахівців високого рівня використовуються такі методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи – розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи – ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи – вправи, практичні роботи, твори, реферати;
- дедуктивний метод – абстрактне мислення;
- творчі, проблемно-пошукові методи;
- навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота (класні твори, самостійна письмова робота);
- самостійна робота поза контролем викладача – домашні завдання (усні та письмові);
- самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне середовище процесу Moodle.

Широко використовуються бінарні, інтегровані методи навчання: наочно-ілюстративний метод; наочно-проблемний; наочно-практичний.

Активно впроваджуються інтерактивні методи навчання у професійній підготовці студентів (робота в малих групах, дискусії, презентації, кейс-метод, ділові та рольові ігри тощо), які необхідні для формування навичок soft skills, спрямованих на розширення особистісних та професійних компетенцій таких як: креативність, інтелектуальний розвиток, критичне мислення, комунікабельність, вміння працювати в команді.

8. Методи контролю

Оцінювання знань студентів проводиться під час контрольних заходів. Контрольні заходи включають поточний (модульний) та підсумковий контроль. Поточний (модульний) контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного (модульного) контролю здійснюється за такими формами: самооцінювання; завдання на вибір правильної відповіді із декількох можливих; оцінювання за участь у практичних заняттях, обговореннях; письмова робота; усні відповіді на заняттях; контрольні роботи; тести.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах у вигляді складання заліку у формі тесту.

9. Розподіл балів, які отримують студенти при формі контролю «залік»

	Поточний (модульний контроль)											Сума
Кількість балів за модуль	Модуль I - 45					Модуль II - 55						100
Змістовий модуль	ЗМ1		ЗМ 2		МК	ЗМ 3			ЗМ4		МК	
Теми	T1	T2	T3	T4	10	T5	T6	T7	T8	T9	10	
Кількість балів	5	10	10	10		10	10	5	10	10		

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Мовчан Л.В., Каричковська С.П. «Українська мова»: навчально-методичний посібник для студентів негуманітарного профілю». Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 54 с.
2. Мовчан Л. В. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Українська мова» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 80 с.
3. Мовчан Л. В. Українська мова: методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи з курсу «Українська мова» для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти спеціальності 091 «Біологія». Умань: ВПЦ «Візаві». 2021. 24 с.
4. Мовчан Л. В. «Українська мова»: навчально-методичний посібник з практичних занять для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти спеціальності 091 «Біологія». Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 54 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Авраменко О.О., Яковенко Л.В., Шийка В.Я Ділове спілкування: Івано-Франківськ, «Лілея НВ», 2015. 160 с.
2. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Центр учбової літ., 2019. 622 с.
3. Дедушно А.В., Сизоненко Н.М. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум для здобувачів вищої освіти. К.: Ліра-К, 2019. 240 с.
4. Крашеннікова Т.В., Поповський А.М., Руколянська Н.В. Українська мова (за професійним спрямуванням). Дніпропетровськ: Вид. «Середняк Т.К.», 2015. 330 с.
5. Линчак І.М., Матвєєва Г.В. Українська мова (за професійним спрямуванням) (в туризмі): Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 330 с.
6. Мозговий В. Українська мова у професійному спрямуванні. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 592 с.
7. Пентиліук М.І. Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. К.: Центр учбової літ., 2019. 220 с.
8. Плотницька І. М Ділова українська мова. К.: ЦУЛ, 2017. 256 с.
9. Погиба Л.Г., Грибніченко Т.О., Голіченко Л.М., Кавера Н.В. Практикум з української мови за професійним спрямуванням. К.: Кондор, 2014. 296 с.
10. Караман С.О., Корпусь О.А., Тихоша В.І. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Літера ЛТД, 2013. 544 с.
11. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. 5-те видання, випр і доп. К.: Алерта, 2019. 640 с.
12. Шевчук С. В. Українське професійне мовлення. К.: Алерта, 2011. 248 с.
13. Український правопис (новий): офіційний текст. К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. 284 с.

Допоміжна

1. Афанасьєва Л.І., Іліаді О.І. Українська мова за професійним спрямуванням: методичні рекомендації для студентів факультету педагогіки та психології. Ч. І. Кропивницький, 2016. 84 с.
2. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери. К.: А.С.К., 2003. 400 с.
3. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення. Вінниця: Нова книга, 2003. 472 с.
4. Гуць М.В., Олійник І.Г., Ющук І.П. Українська мова у професійному спілкуванні. К.: Міжнародна агенція «ВеeZone», 2004. 336 с.
5. Мовчан Л. В. Сучасний погляд на якість вищої освіти в Україні. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля*: Серія «Педагогіка і психологія», 2017. №1(13). С. 32-38.
6. Мовчан Л.В., Комісаренко Н.О., Каричковська С.П., Чучмій І.І. Основні характеристики забезпечення якості освіти (польський досвід). *Інноваційна педагогіка*. Вип. 21. Т.2. Херсон: Вид. дім «Гельветика», 2020. С. 28-33.
7. Українська мова: енциклопедія. Редкол. В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк та ін. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
8. Українсько-російський словник наукової термінології. За заг. ред. Л. О. Симоненко. К.: Знання, 2004. 540 с.
9. Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення. К.: Вища шк., 2008. 487 с.
10. Lazariiev, O., Fernos, Yu., Movchan, L., Komisarenko N., Tymchuk, S., Neshchadym, L. (2019). Definition of a Process of Forming Professional Communicative Competence of the Future Agrarian Experts. *Vision 2025: Education Excellence and Management Innovations through Sustainable Economic Competitive Advantage. Proceedings of the 34-th IBIMA Conf. 13–14 Nov. 2019*. Editor: Khalid S. Soliman. Madrid, Spain. P. 11099–11107.
11. Lazariiev O. Movchan L. The competence approach in teaching the second foreign language at non-linguistic university. *Вісник Черкаського національного університету: «Педагогічні науки»*. Черкаси: ЧНУ, 2018. Вип. 7. С. 3-12.
12. Neshchadym, L., Lazariiev, O., Fernos, Yu., Komisarenko, N., Movchan, L., Tymchuk, S. (2019). Methods for Monitoring and Analysis of the Holidaymakers` Free Time in Tourism / Liudmyla Neshchadym and others. *Education Excellence and Innovation Management through Vision 2020*. Editor: Khalid S. Soliman. *Proceedings of the 33-th IBIMA Conf. 10–11 Apr. 2019*. Granada, Spain. P. 7077–7081.

13. Інформаційні ресурси

1. Експрес-уроки Олександра Авраменка. URL: <http://xn--80aafnzkijm.xn--j1amh/11/12>
2. Наукова бібліотека. Академічна доброчесність. URL: <https://msu.edu.ua/library/akademichna-dobrochesnist/>
3. Українське ділове мовлення: бізнес спілкування. URL: <http://www.dilovamova.com/>.
4. Українська енциклопедія. URL: <http://www.uapedia.com.ua/?p=664>
5. Мова документів. Українська мова. Каталог для студентів. URL: http://helpstudenty.at.ua/publ/katalog_dlja_studenta/ukrainskij_jazyk/mova_do_kumentiv/19-1-0-453
6. Правопис української мови. URL: <http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007/>.
7. Лекції з української мови. URL: <http://bokov.net.ua/index.php?pages=1&act=3&id=12997>.

14. Зміни у робочій програмі на 2022-2023 навчальний рік

1. Внесено зміни згідно освітньої програми «Біологія»
2. Оновлено список літературних джерел